

ئەزمون و یاد

پشکۆ نه جمه دین

بهشی هه شتەم بۆبیینی به شه کانی تر کلیکی ئیره بکه

که له بناری هه ورامانه وه به ره و پانتایی شاره زور شورپووینه وه، ورده تالی رووداوه کانی روژی پیشوو تانوپۆی بیر و هزریان ته نیبووم. لاشه ی راکشای بی نه وای هوشیار، ماله کانی بینیمی داگیر کردبوو!. رهنگه که سیک بیژی: چما کوژرانی که سیک هینه تیفکرین و لیپامانی پی دهوی؟! . چما ئه و یه که م کوردیکه که له سهنگه ری کوردکوشتندا گلابیت و قه ل و دالان له جهسته ی وهربووین؟! . . بهلی، بۆ من ئه و یه که م که سیک بوو که له ئامیزدا چاوه کانی بارانی پارانه وه م به سهردا بیاریین و منیش له و بیده سه لاتتر بم. من وام بیر ده کرده وه که ئه و خوینه ی له برینی ئه و پرا ده چۆرا و گولیلکه به هاره ی (سوورین) ی تیروخوین ده کرد، سالی پاشتر چیا یه که له نه فره ت و دنیا یه که له رک و کینه ی لی شین بیی!.

چ روژگارێکی سهخت بوو! .

به عس، گوند به گوند و گرد به گردی ولاتی به ره بایه ته نی بوو! . له و روژده دا، خۆده رخستن و ئاشکرا بوون قهستی مه رگ بوون، به تایبهت له شارووزدا، مه رگیکی بی ئه ملاوئه ولا و مسه وگه ر بوو. مه فره زه یه که له هه ر گوندیک، له نیو هه ر دۆل و ده قه ری کدا ئاشکرا بایه، ده یان کۆپته ر و هه زاران سه رباز و جاشی بۆ ده باری!.

له گه ل دوو که رت بوونی شه وگاردا، گه شتینه گوندی مه به ست، بی چرپه و دزناسا خۆمان له مالی (حه مه ی حاجی ئه حمه د) کوتا. ئه و شه وه مان له وی روژ کردوه و روژه که یشی تا نیواری، له وی خۆمان هه شار دا. به یانی روژی دواتر، له گوندی (میری سوور) وه به نیو دۆلیکی سهخت و ته نگدا هه لکشاین و پاش نیوسه عاتیکی، دوو که لی به ئاسماندا هه لچووی هاوړپیانمان بینی!.

کانی و ئاوێکی روون، له ده وری پیشمه رگه چایان ده م کردبوو. که میکی ژوورتر چهند ئه شکه وت و بنپه مه نیکی که له یه کیکیاندا کانییه که هه لده قولاً و پلووسکی ئاوه که له و به رزه وه بازه ده بوویه نیو چۆمه که. مه لابه ختیار ئه م ئه شکه وته ی کردبوویه بنکه ی خۆی!.

مه لابه ختیار و به کری حاجی سه فه ر، دوو وینه ی ته واو جیاواز بوون له وه ی من له هزری خۆمدا وینام کردبوون. یه که میان لای من، پیاویکی ٤٠ _ ٥٠ ساله ی سه روپیش بۆزی کورته بالای تیکسماو بوو، که چی له راستیدا، گه نجیکی ٢٥ _ ٢٧ ساله ی بالابه رزی سمیلپه شی رووخۆش و پیاکه وتوو بوو.

وینەى بە کر لای من، گەنجیکی بالابەرزى رەقەلەى ٣٠سالە بوو، کە چى پیاویکی میانەبالا و میانەتەمەن، سەر و پيش ماش و برنج، رووخسار سووروسپى به وىقار و حورمەت بوو کە بینینی زورى دلخۆش کردم. نامەى هاوپیانی هەورامان و چەک و کۆلەپشتهکەى هوشیارمان تەسليم کردن. به وردى باسى شەپ و رووداوهکەمان بۆ گێرانهوه. . . .

— نە دەبوو بەو رێگایەدا هاتبان. بۆچی بە شارەزوردا نەهاتن؟! .

— ئیوه ئەو رێگایەتان دیاری کردبوو!! .

— شتى وا نابئ! . . . ئیوه هیڤشتان بۆ سەر بنکەکانى (ق م) کردوو و هەموو نەخشەکەتان لە ئیمە تیک داوه! .

— لە نامەکەى کاک شەوکه تەدا نەخشەکە وەها کیشرابوو! . .

بە هەرحال، کارەکە هى شەوکهت بوو، ئەویش وەک هەموو جارێک خۆى لى دەریاز کرد! .

من کە ئەو هیزه سەدکەسیهه یە کیتیم دیت کە زۆر بهی لپرسراو و کادیر و پيشمه رگه کانی کۆمه له بوون، ئیدی زانیم خەبات و تیکۆشانى کۆمه له و سەرکرده و کادره کانی، قاره مانیتى ربه رانی له سیداره دراو و مەرگبه زینه رانی، چ بەرهمیکیان داوه و پاشتریش له گونده کاندا به و راستیه گه یستم که ره هوش و ئاکارى جوامیرانه و رهفتارى شۆر شگێرانه ی پيشمه رگه کانی کۆمه له و گیانی له خۆبوردنیان له ئاست یه کتر و له ئاست جوتیارانی هەژاری ناوچهکە، چ مانایه کى قول و پیرۆزیان به چه مک و مانای (پيشمه رگه) داوه و چلۆنیان له بهرچاوى خه لک خۆشه و یست کردوون! .

ماوه ی دوو ههفته یه ک له گه ل ئەو هیزه دا مامه وه و گوند به گوندی شارباژێر گه راین که بۆ من هەم ناوچه یه کى نوێ و هەمیش ئەزمونیکى نوێ بوو له دنیاى واقیعی ژیاى پيشمه رگانه دا.

ئەو هیزه تەنیا هیژیک بوو کە لە ناوچه کانی سوورین، شارەزور، شلیر و شارباژێردا مابوو یه وه و تەواوی هیزه کانی دیکه رهوانه ی ناوچه ی سەرکردایتی کرابوون و له وێرا به ره و سه فه رى (مه رگ) بۆ بادینان و هه کارى نێردرابوون که پاشتر کاره ساتى (هه کارى) لى که وته وه! .

له ماوه ی ئەو دوو سى ههفته یه دا، گه لیک کادری وشیار و دلسۆز و خوینگه رمى کۆمه له م دیتن و پیاى ئاشنا بووم که داخه که م زۆر به ی زۆریان شه هید بوون و که میکیان له و گه رده لولوی خوینه ی خه باتى شاخ ده ربازیان بوو و بوونه شاهیدی رۆژگارى پاش راپه رین!! .

کاکله ی هیزی کۆمه له، خوینده وار و نیمچه خوینداوارى شاره کان بوون که له نیو سیسته مى په روه رده و راهینانیکى تیوریانه ی به دیسپلندا، بووبوونه دا هینه رى ره وشیکى نوێ له خه باتى چه کدارانه ی نیو جوتیاران و هیژیکى به ته ئسیری ئەوتۆ که هەم جه ماوهر و هەم هیزه کانی دیکه ی نیو جولانه وه که و هەمیش ده ولت، حیسابیان له سەر ده کرد و بایه خیان پی ده دا! . من له سه ره تای ده ستپیکدا، هه ستم به جیاوازی بهرچاوى نیوان کادر و پيشمه رگه ی کۆمه له له لایه ک و خه تى گشتى و بزوتنه وه ی سۆسیالست

له لايه كى ديكه وه ده كرد. ناكۆكى و ملانىكان ديار بوون. رهفتار و ئاكاره كان جياواز بوون. تىگه يشتن و بۆچونه كان له مه پ شوپش و هيواكاني ئاينده، ليك دور بوون!

ريزه كانى كۆمه له خورت و يه كگرتوو بوون و جوړه په يوه ندييه كى روحي و فيكرى پيكه وهى گري دابوون. له هه لسووپانى كارى سياسى و پيشمه رگانه دا، جوړيك له هاودهنگى و را وهگرتنى ديموكراسيانه هه بوو. سه رپيچى و كه له وه كي شيبه كان كه متر بوون. متمانه و ريز له نيوان ليپرسراو و كادران و ئەندامانى كۆمه له دا، له ئاستيكا بوون كه به نامه ي ليپرسراويكى كۆمه له بو مه فرزه يان كادريك، نيوه پوكه كه ي وه كو خوى جيبه جي ده كرا و گه ر پيوستيشى كردبا، جهند شه ووپوژييك به ره و مه به ست ريگه ي بو ده پردا!

ئه م كاك له يه، له زينگه يه كى ته نراو به هي زى زووبورى عه شايه ري دا هه لسوكه وتى ده كرد كه به شيكى زوريان كو نه ليپرسراو و كادري شوپشى ئه يلول و ريشه يان له بالى جه لاليه تدا ئاوى ده خوارده وه.

ملانى نيوان كۆمه له و بزوتنه وهى سو سياليست، كۆمه له و خه تى گشتى له شيوه گشتيه كه يدا و سو ربوون و جه ختكردى ده رويشه كادرانى خوينگه رم و ميشك به تيور و ناخ به دلسوزى ئاخنراوى كۆمه له و هه ولدانيان بو خورتكردى بزوتنه وه يه كى فيكرى - سياسى - چه كدارى له نيو جولانه وهى نيشتمانى كوردستاندا كه كه شيكى شوپشگيپرانه ئه نتي مه لاي / جه لالى بخولقي نيوت و مانايه كى نوي له پراكتيكا به (شوپشى نوي) ببه خشيت، هه لومه رجي خه بات و تيگوشانى ئه وي روژيان سه خت و دژوارتر كردبوو!

به هي زى و بالاده ستى رژيم و لاوازي هي زه كانى بزوتنه وه كه له سه ره تادا، بوارى چركردنه وهى هي ز و ده سه لاتي نه ده دا و ئه مه ش به ناچارى و به پي

پيداويستيه كانى دوخه كه، كار و هه لسووپانى په راگه نده و نيمچه سه ره خوى له كه رت و مه فره زه كان ده خواست. ئه م زه وي نه ناله بار و ئاستهنگه ده رهاويژته ي چه ندين ده سه لاتي ناوچه يى و هه لسوكه وتى خو به خويى مه فره زه چكوله كانى يه كيتى بوو كه هه ر كادر و مه فره زه يه ك چوني ويستبا و چوني پي باش با، وه هاى ده كرد و هه ر گروپ و مه فره زه يه ك حكومه تيكى نه بينراوى چكوله بوو. ئه مش زورجاران كارى زيانبه خشى لي ده كه وه ته وه، به تاييه ت مه سه له ي گرتن و سزادان و كوشتنى بي هيچ دادگايى كردنيكى كه سانى گومانلي كراو! تيروور و كوشتن، ببوونه كارى شوپشگيپرانه و جگه له تيرووركردنى كه سانى سه ره پريتم، ئه وا سه دان كه سي بيتاوانيش ده كوژران. به رداو مبوونى ئه م پروسيسه له چوار تا پينج سالى سه ره تاى بزوتنه وه كه دا، سه دان قاره مانى پياوكوژى به ره م هي نا كه له زه تيان له كوشتن و خوينپرطن ده بردا!

برو بوون به زه برى شوپشگيپرانه و ره شه كوژى وه ك ميتودي ك بو خو سه پاندى و سه لماندنى (خود) ي شوپشگيپر له ئاست (ئهو) ي ديدا، ئه ويك كه به زه بر تو ده سپرته وه و توش له ريگاي به كاربردنى (هه موو

پشکو نه جمه دین	www.kurdistanet.org 25-11-2002 20:45	ئەزمون و یاد
-----------------	---	--------------

ئامرازەکان) ەو ە دەسەلاتی شۆرشگێڕانە ی شۆرش دەسەلمینی و دەسەپینی، بوونە ماک و ەوینی خولقاندنی دیاردەییەکی کوشندە کە پاشان رەوتی بزوتنەو ە چە کردارییە کە ی بە ئاقاریکی دیدا گۆپی! . . . یاخود بە باریکی دیکە دا، رەنگە ئەو ە خودی ریباز و رەگەزە فیکرییەکانی بزوتنەو ە ی چە کرداری بن کە لە چوارچیۆ ە ی ئەو یاسایانە ی حوکمیان دەکەن و دەیانبزووین، ببنە داینەمۆی بەرھەمەینانی زەبر و بەرەو سەرھەلدانی ئەو (ئەگەر) ەمان ببەن کە ژیان و بەردەوامبوونی ەر بزوتنەو ە ییەکی چە کردارنە، لەسەر کوچکەکانی خوین و زەبر و تۆقاندن وەساتبیت. . . ئەمە بابەتی کە کۆلینەو ە ییەکی قولتری تیوری و مەیدانی گەرکە و من پاشتر بۆی دەگەرپیمەو!

Pishko2000@hotmail.com